

Opis założeń do projektu planu zadań ochronnych dla SOO Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie PLH200007

1. Status obszaru Natura 2000

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie PLH200007 wyznaczony został na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory z dnia 21 maja 1992 r. Utworzenie obszaru nastąpiło na podstawie Decyzji Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującej na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2008) 8039) (2009/93/WE) (Dz. Urz. UE L 43 z 13.02.2009, str. 63).

Aktem prawa krajowego wyznaczającym obszar jest rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Pojezierze Sejneńskie (PLH200007) (Dz. U. poz. 1333).

Dla obszaru ustanowiono Plan Zadań Ochronnych (PZO) zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 13 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie PLH200007 (Dz. Urz. Woj. Podl. poz. 1947).

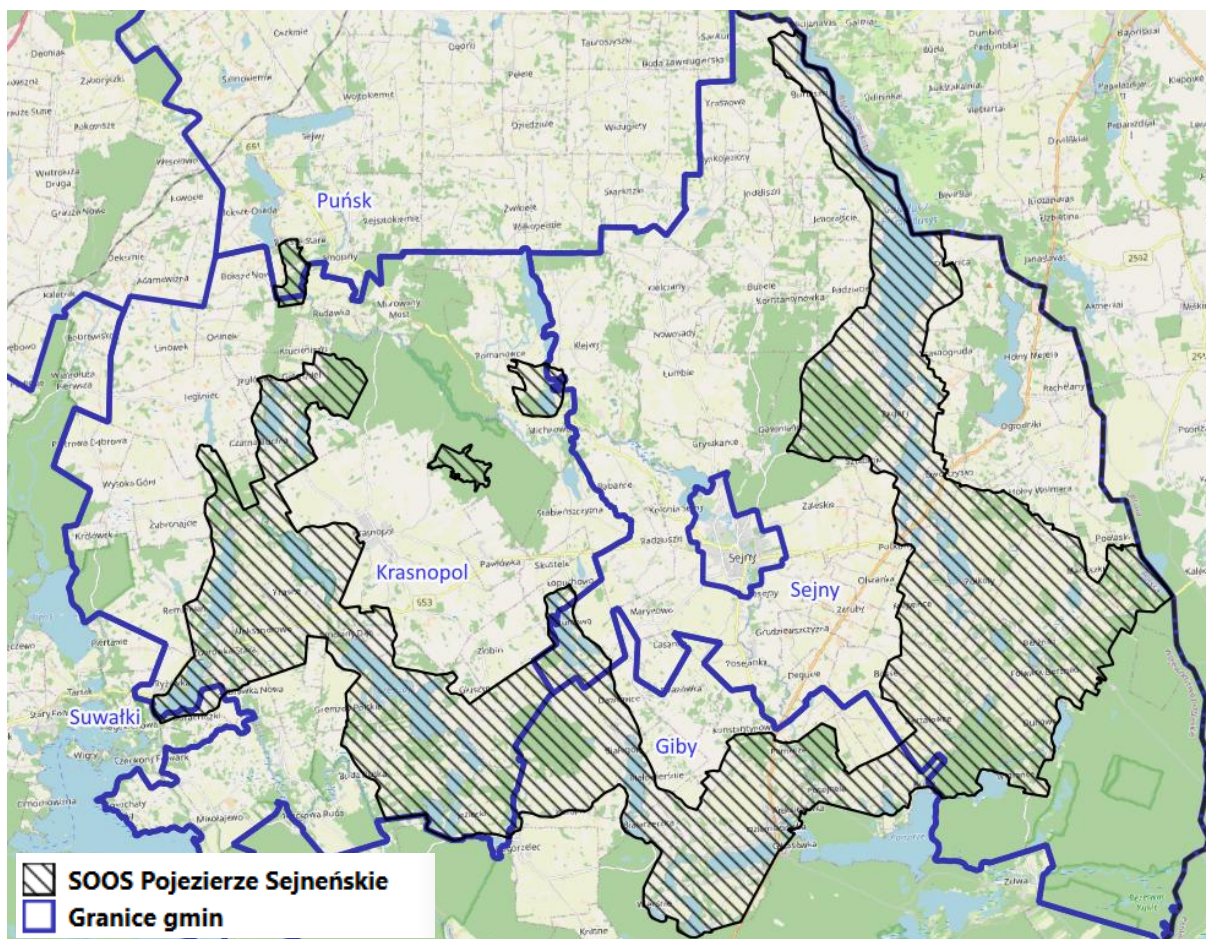
2. Opis obszaru

2.1. Położenie administracyjne

Obszar Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie położony jest w północnej części województwa podlaskiego, w powiecie sejneńskim (na terenie gmin: Giby, Krasnopol, Puńsk, Sejny) oraz w powiecie suwalskim (na terenie gminy Suwałki) (Tab. 1, Ryc. 1).

Tabela 1. Powierzchnia gmin w SOO Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie PLH200007.

Lp.	Gmina	Powierzchnia (ha)		Udział (%) pow. SOO w całkowitej pow. gminy
		Całkowita	W obrębie SOO	
powiat sejneński				
1	Giby	32 323,52	2883,60	8,92
2	Krasnopol	17 145,86	4479,31	26,12
3	Puńsk	13 860,66	79,27	0,57
4	Sejny	21 736,31	6138,93	28,24
powiat suwalski				
5	Suwałki	26 461,03	49,83	0,19

Ryc. 1. Mapa obszaru Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie PLH200007 z uwzględnienie granic administracyjnych gmin.

2.2. Powierzchnia

Powierzchnia obszaru Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie PLH200007 wynosi 13 630,94 ha.

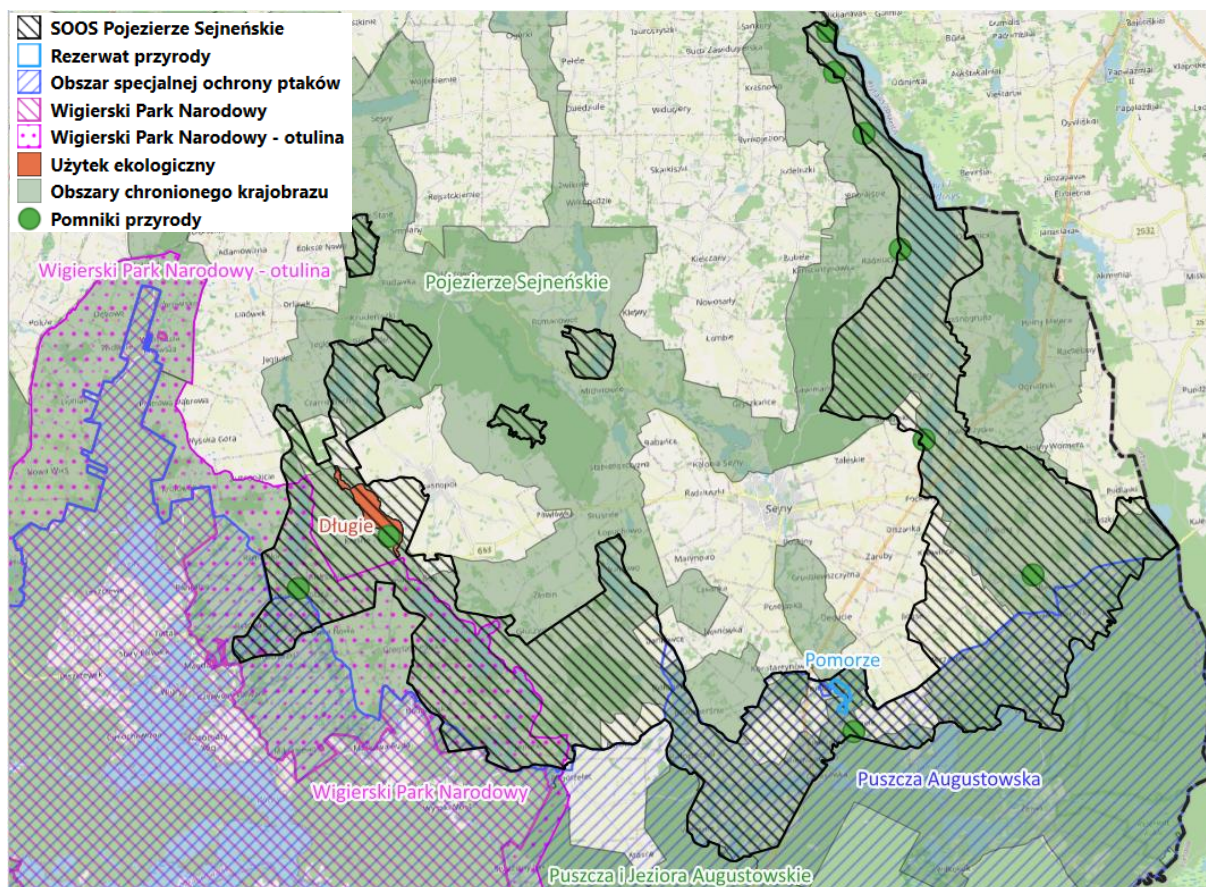
2.3. Istniejące formy ochrony

Obszar Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie pokrywa się z innymi formami ochrony przyrody (Ryc. 2), wymienionymi w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2026 r. poz. 13, z późn. zm.):

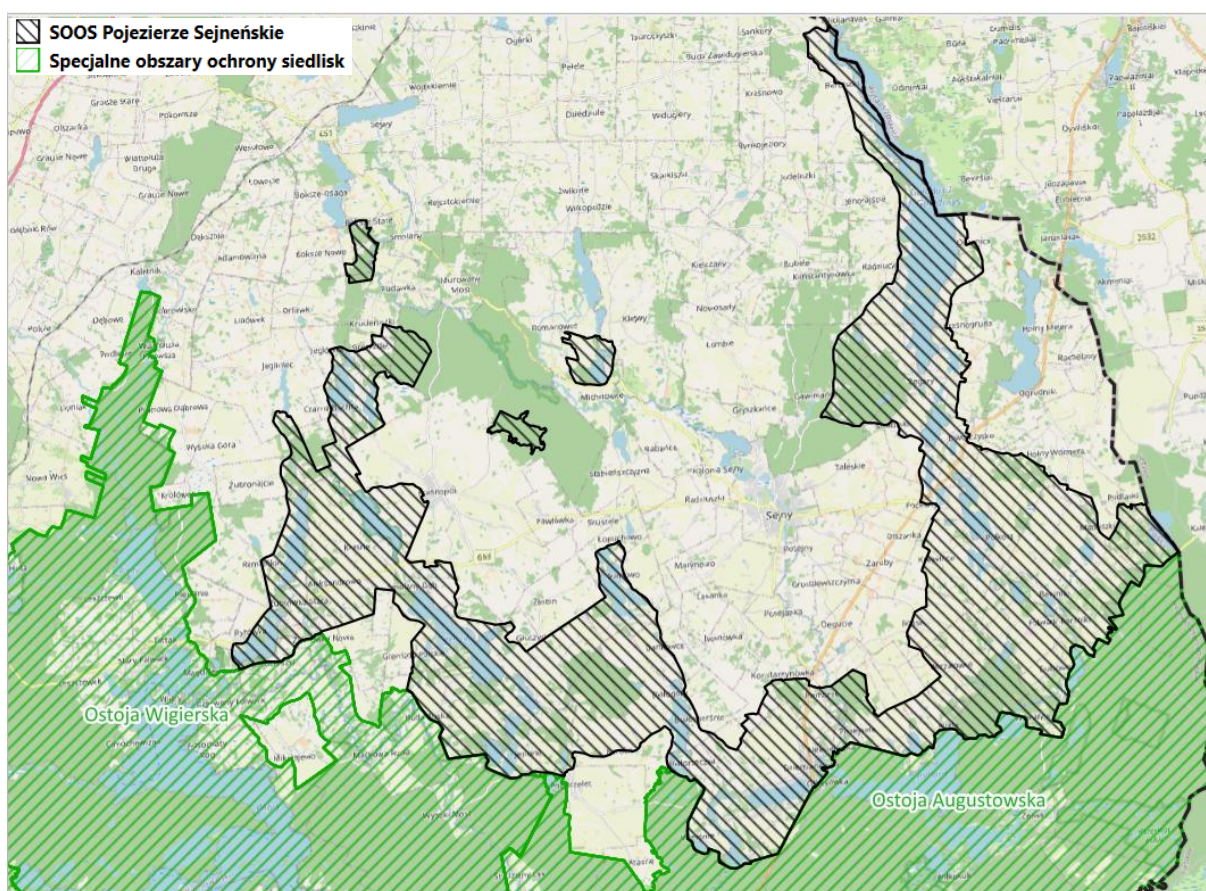
- obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Augustowska PLB200002,
- Wigierski Park Narodowy,
- Wigierski Park Narodowy – otulina,
- rezerwat przyrody Pomorze,
- obszary chronionego krajobrazu: Pojezierze Sejneńskie, Puszcza i Jeziora Augustowskie;
- użytek ekologiczny Długie,
- pomniki przyrody: 5 pojedynczych drzew, grupa drzew i 3 głązy narzutowe.

Ponadto z SOO Pojezierze Sejneńskie sąsiadują inne obszary Natura 2000 powołane w myśl zapisów Dyrektywy Siedliskowej (Ryc. 3). Są to:

- Ostoja Wigierska PLH200004,
- Ostoja Augustowska PLH200005.

Ryc. 2. Formy ochrony przyrody pokrywające się z SOO Pojezierze Sejneńskie PLH200007.

Ryc. 3. Siedliskowe obszary Natura 2000 sąsiadujące z SOO Pojezierze Sejneńskie PLH200007.

2.3. Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie PLH200007 położony jest w północno-wschodniej Polsce, na terenie Pojezierza Suwalskiego, jednego z najcenniejszych przyrodniczo i krajobrazowo regionów kraju. Obejmuje w większości nieleśne, rolnicze tereny, obfitujące w jeziora i torfowiska na północnym przedpolu kompleksu leśnego Puszczy Augustowskiej, między Wigierskim Parkiem Narodowym na zachodzie a granicą państwa na wschodzie. Krajobraz ma charakter młodoglacjalny, z licznymi morenami, kemami i polodowcowymi jeziorami.

Główny obszar ostoi obejmuje przede wszystkim rynny polodowcowe zajęte częściowo przez jeziora (największe: Gaładuś – 560 ha na terytorium Polski, Gremzdy – 188 ha, Długie Krasnopolskie – 102 ha, Żubrowo – 97 ha, Berżnik – 81 ha, Dowcień – 79 ha, Gieret – 75 ha, Białe – 74 ha) oraz rozległe zagłębienia wytopiskowe zajęte przez torfowiska wysokie (Żegarskie Bagno, Bobrowe Bagno).

Ponadto w skład obszaru wchodzi trzy enklawy: torfowisko Mszar w Lesie Krasnopol, kompleks jeziorno-torfowiskowy obejmujący jezioro Płaskie koło Klejw wraz z Magdzimi Bagnami, a także kompleks leśny z dwoma torfowiskami położony na południe od jeziora Boksze.

Ostoją stanowi ważny element krajowej sieci ekologicznej, zapewniając zachowanie cennych siedlisk związanych z jeziorami, torfowiskami, dolinami rzecznyymi i ekstensywnie użytkowanym krajobrazem rolniczym. Szczególne znaczenie mają dobrze zachowane ekosystemy wodno-błotne oraz siedliska torfowiskowe, które należą do najcenniejszych elementów przyrody Pojezierza Suwalskiego.

Średnia roczna temperatura powietrza dla analizowanego obszaru wynosi ok. 5,3°C i należy do najniższych temperatur notowanych w nizinnej części Polski. Średnie roczne sumy opadów wynoszą poniżej 600 mm.

Położenie obszaru wg regionalizacji fizycznogeograficznej Kondrackiego (2009): prowincja Niż Wschodniobałtycko-Białoruski (84), podprowincja Pojezierza Wschodniobałtyckie (842), makroregion Pojezierze Litewskie (842.7), mezoregion Pojezierze Wschodniosuwalskie (842.7).

Położenie obszaru wg regionalizacji geobotanicznej Matuszkiewicza (1993): dział Północny Mazursko-Białoruski (F), kraina Augustowsko-Suwalska (F.2) oraz dwa okręgi: okręg Pojezierza Suwalskiego (F.2.1.) - podokręg Sejneński (f) i okręg Puszczy Augustowskiej (F.2.2) - podokręg Północnej Części Puszczy Augustowskiej (a).

2.4. Aktualne przedmioty ochrony obszaru

Przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie PLH200007 są siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt wymienione w rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Pojezierze Sejneńskie (PLH200007) oraz w obowiązującym Standardowym Formularzu Danych (SDF) obszaru z „oceną ogólną znaczenia obszaru” A, B lub C, tj.: 14 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (Tab. 2) oraz 6 gatunków roślin i 8 gatunków zwierząt (Tab. 3) z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Tabela 2. Siedliska przyrodnicze będące przedmiotami ochrony SOO Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie PLH200007.

Lp.	Kod	Nazwa siedliska
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (<i>Characteria</i> spp.)
2.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>

Lp.	Kod	Nazwa siedliska
3.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne
4.	6120	Cieptolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)
5.	6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis</i>)
6.	6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)
7.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
8.	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
9.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)
10.	7210	Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)
11.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
12.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)
13.	91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne
14.	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe

Tabela 3. Gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotami ochrony SOO Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie PLH200007.

Lp.	Kod	Nazwa gatunku (polska)	Nazwa gatunku (łacińska)
1.	1393	Sierpowiec błyszczący	<i>Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus</i>
2.	1437	Leniec bezpodkwiatkowy	<i>Thesium ebracteatum</i>
3.	1477	Sasanka otwarta	<i>Pulsatilla patens</i>
4.	1528	Skalnica torfowiskowa	<i>Saxifraga hirculus</i>
5.	1903	Lipiennik Loesela	<i>Liparis loeselii</i>
6.	1939	Rzepik szczeciniasty	<i>Agrimonia pilosa</i>
7.	1145	Piskorz	<i>Misgurnus fossilis</i>
8.	5339	Różanka	<i>Rhodeus amarus</i>
9.	6963	Koza	<i>Cobitis taenia</i>
10.	1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>
11.	1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>
12.	1220	Żółw błotny	<i>Emys orbicularis</i>
13.	1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>
14.	1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>

Podczas prac nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (zwanego dalej „projektem PZO” lub „Planem”) lista przedmiotów ochrony na skutek weryfikacji może ulec zmianie.

Ponadto, w toku prac nad projektem PZO zostanie poddane analizie, czy istnieje konieczność wskazania kluczowych przedmiotów ochrony, decydujących o wyznaczeniu obszaru Natura 2000. W przypadku konfliktów między celami ich ochrony a celami ochrony innych przedmiotów ochrony będą one rozstrzygane na rzecz siedlisk lub gatunków kluczowych.

3. Obszar objęty Planem

Plan zadań ochronnych dotyczyć będzie całego obszaru Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie PLH200007.

Uzasadnienie: W granicach obszaru znajduje się rezerwat przyrody Pomorze oraz enklawa Wigierskiego Parku Narodowego i część otuliny Parku. Ani rezerwat, ani Park nie posiadają zatwierdzonego planu ochrony lub zadań ochronnych, których zakres byłby zgodny z zakresem planu zadań ochronnych określonym w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (opracowany projekt planu ochrony Wigierskiego PN, oczekujący na zatwierdzenie ministra właściwego ds. środowiska, zawiera zakres PZO dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza Augustowska (PLB200002) oraz obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Wigierska (PLH200004), w częściach pokrywających się z obszarem Parku). W związku z tym nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 cyt. ustawy dotyczące nieobejmowania części obszaru w granicach rezerwatu lub Parku projektem PZO.

4. Czym jest plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Plany zadań ochronnych (PZO) są sporządzane i realizowane dla obszarów Natura 2000 w celu zapewnienia referencyjnego stanu zachowania przedmiotów ochrony danego obszaru i zachowania integralności sieci Natura 2000. Podstawą prawną ich tworzenia jest art. 28 ust. 13 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Szczegółowy tryb sporządzania i zakres prac określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. z 2024 r. poz. 99).

Pierwszy plan zadań ochronnych sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny aktualności PZO, którą regionalny dyrektor ochrony środowiska sporządza i przekazuje Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska nie rzadziej niż co 6 lat.

Sporządzający projekt PZO umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu.

Sporządzający projekt PZO zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

PZO ustanawia regionalny dyrektor ochrony środowiska w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Głównym celem opracowania PZO jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z zapisów Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- a) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- b) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony;
- c) cele działań ochronnych;
- d) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących: ochrony czynnej siedlisk gatunków, monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- e) wskazania do zmian w istniejących innych dokumentach planistycznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- f) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

PZO jest instrumentem planistycznym, środkiem do skutecznej ochrony sieci Natura 2000 i chronionych w niej przedmiotów ochrony, w przypadku specjalnego obszaru ochrony siedlisk – siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin oraz zwierząt.

PZO dla SOO Natura 2000 powinien mieć następujące skutki:

- a) osiągnięcie celów ochrony określonych w PZO dla poszczególnych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt;
- b) utrzymanie lub zwiększenie integralności sieci Natura 2000;
- c) utrzymanie lub poprawa stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszaru;
- d) ograniczenie lub wykluczenie zagrożeń dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- e) umożliwienie rolnikom i zarządcom terenu łatwego uzyskania wsparcia finansowego w zamian za działania ograniczające ich produkcję roślinną i zmierzające do poprawy stanu zachowania siedlisk przyrodniczych występujących na ich gruntach;
- f) zwiększenie świadomości lokalnych społeczności na temat korzyści płynących z ochrony zasobów przyrodniczych obszaru poprzez parasolowy efekt ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin oraz siedlisk gatunków zwierząt.

5. Spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW):

W ramach prac nad projektem PZO zaplanowano cykl spotkań konsultacyjnych z udziałem lokalnej społeczności. Przedstawiciele zainteresowanych podmiotów oraz osoby, których projekt PZO bezpośrednio dotyczy lub którzy mają wpływ na sposób realizacji ustaleń projektu PZO, będą mieli możliwość brania udziału w opracowaniu projektu PZO jako członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW).

Skład ZLW może ulegać zmianom w trakcie prac w zależności od bieżących potrzeb. W pracach nad projektem PZO przewidziano 3 spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy.

6. Informacja o postępie prac:

Informację na temat bieżącego stanu prac nad projektem PZO będzie można uzyskać za pośrednictwem strony internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku:

[Opracowanie planów zadań ochronnych - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku - Portal Gov.pl](#)

Wnoszenie uwag i wniosków będzie możliwe w formie pisemnej oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, 15-554 Białystok, ul. Dojlidy Fabryczne 23 lub drogą elektroniczną na adres email biuro@bialystok.rdos.gov.pl, lub w formie ustnej do protokołu w siedzibie RDOŚ w Białymstoku po uprzednim umówieniu wizyty pod numerem telefonu: 85 74-06-981.

7. Materiały źródłowe

Pawlikowski P. i in. 2013. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie PLH200007 w województwie podlaskim. Towarzystwo Ochrony Siedlisk „Prohabitat”, Białystok.

Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>.

Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Pojezierze Sejneńskie (PLH200007) (Dz. U. poz. 1333).

Standardowy Formularz Danych, Pojezierze Sejneńskie PLH200007, <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewnatura2000.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200007.H>.